

Assessing Prostitution Policies in Europe, 1st Edition

Synnøve Økland Jahnsen, Hendrik Wagenaar (autori)

Routledge, 2019., 406 str.

Fascinacija fenomenom prostitucije proteže se tijekom cijele povijesti te je aktualna tema i u današnje vrijeme. U društvenom se odnosu prema fenomenu prostitucije ogleda i odnos prema moralnosti, etičnosti, ženskim pravima i mnoštvu drugih društvenih odnosa i prava koji daju jasnu sliku o stupnju razvoja društva. U odnosu na udaljeniju povijest, posljednjih 20-ak godina fenomen prostitucije u fokusu je državnih politika i interesnih grupacija te se na tom području događaju promjene. One su zahvatile, prije svega, licemjerman društveni stav i odnos u kojemu su samo osobe koje pružaju seksualne usluge „krive“, te se teži sagledavanju fenomena u cjelini, uzimajući u obzir sve relevantne čimbenike koji ga određuju. S druge strane, velik dio javnih političkih rasprava o prostituciji polariziran je između liberalnih političkih opcija koje žele prostituciju dekriminalizirati, normalizirati i humanizirati te onih konzervativnijih koje su mišljenja da prostituciju treba ukinuti. Predstavljena knjiga dio je interdisciplinarnih studija **SEX FOR SALE**, odnosno izdanja knjiga koje zajednički pružaju nemjerljiv doprinos cjelokupnom sagledavanju fenomena prostitucije, pružaju uvid u dosad neotkrivena područja, teorijska promišljanja te praktična iskustva, kako osoba koje „rade“ u seksualnoj industriji tako i onih koji provode zakon i uređuju tu intrigantnu društvenu sferu. Studija obuhvaća nedavna i povijesna kretanja radi multidisciplinarnog istraživanja međunarodne perspektive, proširenja teorijskog pristupa i analize pitanja koja su predmet rasprave u tom polju.

U knjizi **Assessing Prostitution Policies in Europe** dan je cjelovit prikaz fenomena prostitucije, odnosno načina na koji vlade u europskim zemljama, organizacije koje se bore za prava seksualnih radnika, nevladine organizacije i razna tijela EU-a pokušavaju regulirati prostituciju. Poglavlja (njih 25 – s uvodom) pokrivaju povijest politika prema prostituciji (formuliranje i provođenje), nacionalne zakone koji reguliraju prostituciju, nacionalni diskurs o prostituciji, jaz između nacionalne i lokalne regulative, utjecaj politike na život i prava seksualnih radnika, kao i udruga – zagovornika poboljšanja prava seksualnih radnika. Uz to, autori ispituju i naglašavaju da imigracijski, radni, fiskalni i socijalni zakoni imaju podjednak utjecaj na seksualnu trgovinu koliko i regulativa prostitucije. Prikaz, odnosno analizu zakonodavstva i trenutnog stanja su, u usklađenom formatu, radili za pojedinu državu njezini stručnjaci. Izniman doprinos pružaju posljednje dvije glave u knjizi, u kojima se govori o kreiranju politika na razini Europske unije i preporukama Međunarodnog odbora za prava seksualnih radnika u Europi. Ujedno je komparativni prikaz pravnog uređenja i ophođenja prema fenomenu prostitucije u pojedinim europskim državama (22, uključujući Englesku i Wales) kvalitetan, ukazujući na smjer učinkovitije i humanije politike prema prostituciji.

U kontekstu javnih rasprava i kreiranja budućih javnih politika, koje će uskoro doći na red i u Republici Hrvatskoj, komparativni prikaz i trendovi (kao i oblici prostitucije) susjednih zemalja,

kao i zemalja koje su prema pravnom uređenju određeni uzori, pružit će nemjerljiv doprinos u potrazi za iznalaženjem optimalna načina uređenja fenomena prostitucije (odnosno njezina formalno pravnog uređenja, bilo kazneno pravnog bilo radno pravnog). Stoga je posebno značajan prikaz švedskog modela uređenja prostitucije (abolicije), koji je začetnik „nordijskog modela“ (koji ima sve više pristaša diljem EU-a), a radi se o pravnom sustavu koji je od donošenja zakona 1999. fokus s pružatelja seksualnih usluga (prostitutki) prebacio na kupce/konzumente, i na taj način pokušao dokinuti prostituciju u društvu, te prikaz njemačkog zakonodavnog rješenja gdje je od 2002. prostitucija legalna (prostitucija je postala redovna profesija, slobodan izbor rizična zanimanja). Zanimljiv je i prikaz Slovenije, odnosno njihova zakonskog rješenja, gdje sada egzistira čudna situacija u kojoj prostitucija nije zabranjena, ali nije regulirana. Ono što bi se moglo istaknuti kao određen nedostatak prikazane knjige nedostatak je analitičkog osvrtu, odnosno isticanja pozitivnih i negativnih učinaka određenog načina tretiranja fenomena prostitucije (bilo da se radi o aboliciji, dekriminalizaciji, legalizaciji ili kriminalizaciji prostitucije), da bi čitatelji mogli donijeti svoj sud i stav o načinu uređenja toga složenog i slojevitog fenomena.

Neupitno je da će ova knjiga, kao i procjene europskih politika prostitucije, biti od iznimne koristi onima koji se ozbiljnije bave tim područjem, studentima dodiplomskog i poslijediplomskog studija (iz područja društvenih i humanističkih znanosti poput sociologije, antropologije, kriminologije, medijskih studija, feminističkih studija i dr.), organizacijama koje promiču prava seksualnih radnika, kao i donositeljima politika zainteresiranih za to područje.

Pripremio:
Pero Mihaljević